

Міністерство освіти і науки України

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

(підпис)

доц. В.В. Рижкова
(ініціали та прізвище)

«18» червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДІВ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 «Філологія»

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Робочу програму введено в дію з 01.09.2024 року

Харків 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни

Редагування перекладів

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю
освітньою програмою
«18» червня 2024 р., 10 с.

035 «Філологія»
Прикладна лінгвістика

Розробник:

Рижкова В.В., кандидат філологічних наук, доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 12 від «18» червня 2024 р.

Завідувач кафедри прикладної лінгвістики   канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики

(назва кафедри, науковий ступінь та вчене звання завідувача)

(підпис)

В.В. Рижкова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки (спеціальність, спеціалізація), рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів: 8-й семестр – 3	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Обов'язкова навчальна дисципліна
	Спеціальність 035 «Філологія»	
Кількість модулів: 8-й семестр – 2	Освітня програма Прикладна лінгвістика	Навчальний рік
Кількість змістовних модулів: 8-й семестр – 2		2024 / 2025
Індивідуальне завдання – не передбачено		Семестр
Загальна кількість годин: 8-й семестр – 24/90		8-й
		Лекції*
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: 8-й семестр: аудиторних – 2, самостійної роботи здобувача – 4,5...5,5	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	8-й – 12 годин
		Практичні, семінарські*
		8-й – 12 годин
		Самостійна робота
		8-й – 66 годин
		Вид контролю
	8-й – модульний контроль, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
5-й семестр – 24/66.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів спеціальності «Прикладна лінгвістика» умінь та навичок редагування текстів перекладів, розуміючи редагування як цілеспрямовану діяльність, покликану привести об'єкт редагування у відповідність із чинними у певний час у конкретному суспільстві нормами; творчо його оптимізувати і у результаті отримати заданий соціальний ефект.

Завдання – сформулювати глибокі, повні та усвідомлені знання про редагування як цілеспрямовану діяльність; виховати у здобувачів уміння працювати із текстом перекладу у всьому його обсязі; сформулювати навички аналізу тексту перекладу, перевірки його змісту, структурування тексту перекладу із дотриманням усіх характеристик його жанру та стилю, редакторського правлення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях редагування перекладів.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати частковий (залежно від обраної спеціалізації) лінгвістичний аналіз текстів.

Програмні результати навчання:

РН 15. Здійснювати частковий (залежно від обраної спеціалізації) лінгвістичний аналіз текстів.

Міждисциплінарні зв'язки: загальне мовознавство, теорія і практика перекладу, англійська мова, українські студії, лінгвокраїнознавство, інженерні основи авіаційної техніки, авіаційна термінологія, термінознавство, сучасні інформаційні технології в перекладі.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр 4.8

Модуль 1. Теоретичні засади редагування перекладів. Фактичні основи редагування перекладу. Логічні основи редагування тексту.

Тема 1. Теоретичні засади редагування перекладів.

Поняття про редагування. Об'єкт, предмет, методи та завдання теорії редагування. Мета та завдання редагування. Нормативна база редагування.

Історія редагування. Класичне редагування. Комп'ютерне редагування.

Тема 2. Норми редагування. Типи норм. Помилка. Класифікація помилок за походженням.

Причини виникнення помилок.

Тема 3. Фактичні основи редагування тексту. Логічні основи редагування тексту.

Фактичні основи редагування тексту. Фактичні помилки.

Логічні помилки (підміна тези, неправильне встановлення причинних зв'язків, зайва лаконічність, вживання взаємовиключних понять, відсутність відповідності між деталями картини в описах, неправильне зіставлення або зіставлення непорівнянних понять).

Поняття про алогізм.

Модульна контрольна робота №1

Модуль 2. Мовний рівень редагування. Правка як окремий випадок редагування тексту перекладу.

Тема 4. Лексичний рівень редагування.

Тавтологія. Калькування. Мовна інтерференція.

Фразеологічні помилки. Внутрішня деформація фразеологізмів. Контамінація фразеологізмів.

Тема 5. Граматичний рівень редагування. Стилістичний рівень редагування.

Морфологічні помилки. Анормативні граматичні форми.

Синтаксичні помилки. Координація підмета і присудка. Помилки у керуванні. Неправильне приєднання дієприслівникового звороту. Рівень речення. Кальки. Канцеляризми. Конструкції з

прийменником «по». Дієприкметники. Структура речення (вертикальна, горизонтальна). Суб'єкт та об'єкт дії

Тема 6. Правка як окремий випадок редагування тексту перекладу.

Види правки: правка-вичитка, правка-скорочення, правка-обробка, правка-переробка. Головна функція редактора-коректора.

Модульна контрольна робота №2

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Тема 1. Поняття про редагування. Об'єкт, предмет, методи та завдання теорії редагування. Мета та завдання редагування. Нормативна база редагування. Історія редагування. Класичне редагування. Комп'ютерне редагування.	15	2	2	–	11
Тема 2. Норми редагування. Типи норм. Помилка. Класифікація помилок за походженням. Причини виникнення помилок.	15	2	2	–	11
Тема 3. Фактичні основи редагування тексту. Логічні основи редагування тексту.	15	2	1	–	9
Модульна контрольна робота №1	1	–	1	–	2
Разом за модулем 1	45	6	6	–	11
Модуль 2					
Тема 4. Лексичний рівень редагування. Тавтологія. Калькування. Мовна інтерференція. Фразеологічні помилки. Внутрішня деформація фразеологізмів. Контамінація фразеологізмів.	15	2	2	–	11
Тема 5. Граматичний рівень редагування. Стилiстичний рівень редагування.	15	2	2	–	11
Тема 6. Правка як окремий випадок редагування тексту перекладу.	15	2	1	–	9
Модульна контрольна робота №2	1	–	1	–	2
Разом за модулем 2	45	6	6	–	11
Усього годин	90	12	12	–	66

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Не передбачено	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела (базова)
1	2	3	4
1	Нормативна база редагування.	2	[1, с. 4-25]
2	Класифікація помилок за походженням.	2	[1, с. 26-38]

3	Фактичні помилки. Логічні помилки.	1,5	[1, с.38-64]
	Модульна контрольна робота №1	0,5	[1, с. 4-64]
4	Лексичний рівень редагування. Фразеологічні помилки.	2	[1, с. 65-78]
5	Морфологічні помилки. Анормативні граматичні форми. Синтаксичні помилки.	2	[1, с. 105-144]
6	Види правки: правка-вчитка, правка-скорочення, правка-обробка, правка-переробка.	1,5	
	Модульна контрольна робота №2	0,5	[1, с. 4-154]
	Разом	12	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Не передбачено	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела (базова)
1	2	3	4
1	Тема 1. Історія редагування. Класичне редагування. Комп'ютерне редагування.	11	[1, с. 4-25]
2	Тема 2. Причини виникнення помилок.	11	[1, с. 26-38]
3	Тема 3. Поняття про алогізм.	9	[1, с.38-64]
	Модульна контрольна робота №2	1	[1, с. 4-64]
4	Тема 4. Лексичні помилки (практичний аспект)	11	[1, с. 65-78]
5	Тема 5. Морфологічні помилки. Синтаксичні помилки. Стилiстичні помилки.	11	[1, с. 87-104]
6	Тема 6. Головна функція редактора-коректора.	9	[1, с. 87-104]
	Модульна контрольна робота №2	2	[1, с. 4-154]
	Разом	66	

9. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

10. Методи навчання

1. Демонстрація нового матеріалу.
2. Пояснення викладача.
3. Організація самостійної пошукової роботи здобувачів вищої освіти.
4. Організація системи завдань/тестів.
5. Застосування мультимедійних засобів для підтримки зацікавленості здобувачів вищої освіти.
7. Реалізація контролю за успішністю здобувачів вищої освіти: методи усного контролю (усне опитування); методи письмового контролю (контрольні письмові роботи/тести).

11. Методи контролю

1. Опитування: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
2. Тестування.
3. Контрольні роботи.
4. Іспит.

Форми контролю успішності навчання: на семінарських заняттях – усне опитування, міні-тести, контрольні роботи; форма підсумкового контролю – усне опитування.

12. Методи контролю та рейтингова оцінка за дисципліною

12.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне завдання	Кількість завдань	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1, 2			
Виконання практичного завдання*	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 3			
Виконання практичного завдання	0...10	1	0...10
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 4			
Виконання практичного завдання	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 5			
Виконання практичного завдання	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 6			
Виконання практичного завдання	0...10	1	0...10
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Бали за активність здобувача протягом семестру	0...10	Протягом семестру	0...10
Всього за семестр	0...100		0...100

* Практичне завдання складається з усного опитування за темами пройдених занять (10-30 питань), або письмового редагування тексту українською/англійською мовами, або виконання тесту.

** Модульний контроль проводиться у вигляді письмової роботи/тесту (45 хв.), що складається з тестового завдання відкритого/закритого типу (30-100 питань) або письмового редагування тексту українською/англійською мовами.

10 балів надається здобувачу за активну роботу у семестрі:

- відвідування занять без пропусків (2 бал);
- використання для підготовки до занять додаткових матеріалів (2 бал);
- виконання додаткових практичних завдань (2 бал);
- підготовка виступу з допомогою PowerPoint презентації (2 бал);
- підготовка тематичних наочних матеріалів (2 бал).

Усього 90 + 10 = 100 балів.

Здобувач вищої освіти, який по закінченню навчальних тижнів семестру, тобто до початку семестрового контролю, здобув менше 60 балів, атестується оцінкою «незадовільно» та вважається таким, що має академічну заборгованість. У цьому випадку здобувач зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру.

Іспит також проводиться у разі відмови здобувача від балів за роботу у семестрі (min 60 балів). За умови складання іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів, при цьому попередньо отримані бали за роботу в семестрі анулюються.

Білет для іспиту складається з 4-х питань (по 25 балів кожне): два теоретичних питання та два практичних завдань. Усього 100 балів. За умови он-лайн навчання – іспит проводиться в тестовому варіанті.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- об'єкт, предмет та складові теорії редагування;
- мета та завдання теорії редагування;
- головні аспекти галузевого літературного редагування;
- методи й методики теорії редагування;
- принцип дії моделі редагування;
- види редакційних норм;
- класифікації помилок;
- головні періоди розвитку редагування;
- процес становлення редагування в Україні;
- критерії оцінювання якості перекладу;
- причини виникнення інтерференції;
- різниця між трансференцією, інтерференцією та запозиченням;
- особливості редагування перекладеного тексту;
- різні види правки перекладеного тексту;
- основні закономірності проблем перекладу та межі їх використання;
- граматичні проблеми перекладу;
- лексичні проблеми перекладу;
- стилістичні проблеми перекладу;
- термінологічні проблеми перекладу;
- мову і стиль науково-технічної літератури, їх відмінність від художнього та розмовного стилів;
- норми стилів та жанрів.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки. Здобувач повинен уміти:

- вільно оперувати мовознавчим матеріалом;
- аналізувати і систематизувати інформацію з англійських і українських першоджерел;
- використовувати основні теорії та концепції в галузі даної дисципліни;
- ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово із дотриманням усіх норм та правил мов, із якими працює редактор;
- уміти проводити аналіз недоліків перекладу текстів у письмовій формі на рідній/іноземній мові;
- перевіряти фактичний й фактологічний зміст тексту оригіналу та перекладу;
- структурувати текст перекладу із дотриманням усіх його характеристик у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання завдань письмової комунікації у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;
- проводити частковий лінгвістичний аналіз тексту залежно від спеціалізації.

12.3 Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Здобувач отримує такі бали у разі виконання більшості практичних завдань та модульного контролю з оцінкою, не меншою ніж «задовільно». Має продемонструвати мінімум знань та умінь. Повинен мати уявлення про об'єкт, предмет та складові теорії редагування; мету та завдання теорії редагування; головні аспекти галузевого літературного редагування; методи й методики теорії редагування; принцип дії моделі редагування; види редакційних норм; класифікації помилок та загальні проблеми перекладу.

Здобувач повинен уміти застосовувати знання з теорії для визначення стратегії редагування на практиці; проводити різні види правки перекладеного тексту.

Добре (75-89). Здобувач повинен виконати більшість практичних завдань та модульний контроль на оцінку, не меншу за оцінку «добре». Повинен добре орієнтуватися і мати достатньо тверді знання стосовно основних понять теорії редагування, сформульованих у попередньому пункті, а також впевнено орієнтуватися в критеріях оцінювання якості перекладу; причинах виникнення інтерференції; знати різницю між трансференцією, інтерференцією та запозиченням; особливості редагування перекладеного тексту; розрізняти види правки перекладеного тексту; володіти основними закономірностями проблем перекладу та знати межі їх використання. Здобувач повинен уміти достатньо добре застосовувати знання з теорії для визначення стратегії редагування на практиці; проводити на досить високому рівні різні види правки перекладеного тексту.

Відмінно (90-100). Здобувач повинен виконати більшість практичних завдань та модульний контроль на оцінку, не меншу за оцінку «відмінно». Досконально знати основні поняття теорії редагування, а також граматичні, лексичні, стилістичні та термінологічні проблеми перекладу; мову і стиль науково-технічної літератури, їх відмінність від художнього та розмовного стилів; норми стилів та жанрів. Здобувач повинен уміти на високому рівні застосовувати знання з теорії для визначення стратегії редагування на практиці; проводити на високому рівні різні види правки перекладеного тексту.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Розроблений підсумковий тест.
2. Розроблені Power Point презентації лекцій.

Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщений за адресою:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&discipline_search=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=0&search fld=&discipline_list=0&department_list=0&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=27489&sillabus_list=0&responsibility fld=&action=subscribe&list_id=1&email та

<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/filologiya/korotkij-opis-struktura-i-komponenti61/2019-rik-naboru40/>, а також

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7317> і включає в себе наступні обов'язкові складові:

- робочу програму дисципліни;
- опорний конспект лекцій (надається за окремими лекціями), який за змістом повністю відповідає робочій програмі дисципліни;
- рекомендації для самостійної підготовки;
- питання до проведення контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

Додаткові складові НМКД:

- комп'ютерні презентації.

14. Рекомендована література

Базова

1. Рижкова В.В. Основи редагування перекладів. Практикум для перекладацьких відділень / В.В. Рижкова. Х. : Національний аерокосмічний університет «ХАІ», 2021 (опорний конспект лекцій).

Додаткова

1. Власюк А.І. Основи редагування, коректури та верстки технічних текстів : навч. посібник / А.І. Власюк, Р.С. Белзецький. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 95 с.
2. Зелінська Н.В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою твору / [Літературне опрацювання тексту] : навч. посібник / Н.В. Зелінська. – К. : УМК ВО, 1989. – 76 с.
3. Карпенко В.О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика / В.О. Карпенко. – К. : Університет «Україна», 2007. – 431 с.
4. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / Укладач : Ребрій О. В. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 88 с.
5. Партико З. Норми редагування перекладів / Зіновій Партико // Вісник Книжкової палати. – 2013. – № 7. – С. 132–138.

Допоміжна

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) / І.В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 443 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Малик, Г. Д. Основи редагування перекладу : практикум / Г. Д. Малик, М. В. Якібчук. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 231 с. – Режим доступу : <http://chitalnya.nung.edu.ua/node/2770> – читати он-лайн.
2. Видавнича справа та редагування / укладач О.Е. Базанова. – Режим доступу : <https://studfiles.net/preview/5264486/page:72/>